

Stanowisko Instytutu Kronenberga w sprawie Puszczy Białowieskiej

„Cała Puszcza Parkiem Narodowym”

U źródeł powołania Fundacji Przyszłości Obszarów Chronionych – Instytutu Kronenberga leżały: troska o wspólne dziedzictwo oraz założenie o prymacie przy rozstrzygnięciu sporów tego, co łączy nad tym, co dzieli. Niepokój budzi obecna sytuacja, która wytworzyła się wokół Puszczy Białowieskiej. Spór o sposób postępowania wobec gradacji kornika jest w naszej ocenie wskaźnikiem braku strategicznego, wieloletniego planowania i wizji rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ochrony obszaru Puszczy Białowieskiej.

Uważamy, że należy posługiwać się w istniejącym konflikcie metodami, które dadzą wszystkim zainteresowanym stronom możliwość konstruktywnego dialogu. Uważamy, że Puszcza Białowieska nie może być obiektem sporu, który niszczy międzynarodowy wizerunek tego unikatowego obszaru. Konflikt dotyczący Puszczy Białowieskiej, jest szkodliwy dla środowiska, dla społeczności lokalnej i dla branży turystycznej. W procesie poszukiwania rozwiązań nie można używać metod, które eksponują ponad miarę stronę finansową gospodarki leśnej w Puszczy Białowieskiej. Zwracamy uwagę na niejednokrotne używanie retoryki politycznej i prawnej.

Instytut Kronenberga stoi na stanowisku, że nie należy ustawać w wysiłkach na rzecz doprowadzenia do wypracowania rozwiązań dla Puszczy na drodze koncyliacyjnej, ale w oparciu o fakty i wyniki prac naukowych.

Widząc konieczność zabrania głosu na ten temat, przedstawiamy poniżej istotne według Instytutu Kronenberga aspekty, wymagające uwzględnienia, aby zwiększyć szanse skutecznego rozwiązania problemu:

1. Puszcza Białowieska jest wartością unikatową i dobrem wspólnym: Polski, Europy, a nawet świata, w szczególności jednak mieszkańców gmin puszczańskich.
2. Wszelkie działania nie powinny mieć charakteru nagłego, wypracowanie narzędzi prowadzących do skutecznego rozwiązania problemu wymaga czasu i wysiłku.
3. Uwzględniając złożone uwarunkowania społeczno-gospodarcze regionu Puszczy Białowieskiej należy opracować i wdrożyć wielopłaszczyznowy, wieloletni Program Rozwoju dla Puszczy Białowieskiej, uwzględniający m.in:
 - istotne rozszerzenie granic Białowieskiego Parku Narodowego, z dopuszczeniem etapowania tego procesu i lub pozostawienia części/ peryferii Puszczy w formule lasu gospodarczego o specjalnych zasadach urządzenia;
 - zapewnienie mieszkańcom gmin puszczańskich korzystania z zasobów Puszczy (drewno na opał, runo leśne, inne);
 - rozwój infrastruktury turystycznej, technicznej i gospodarczej, w tym poprawę skomunikowania gmin puszczańskich pomiędzy sobą oraz resztą regionu i kraju;
 - utworzenie w wybranych lokalizacjach specjalnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej wraz z systemem zachęt dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych;

INSTYTUT KRONENBERGA
Fundacja Przyszłości Obszarów Chronionych

- opracowanie i wdrożenie spójnego programu promocji turystycznej i gospodarczej obszaru Puszczy;
- realizację wieloaspektowych projektów społecznych;
- włączenie w proces opracowania, realizacji, finansowania Programu: społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych, biznesu, rządu RP, władz samorządowych szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, Lasów Państwowych, organów ochrony środowiska, BPN, Komisji Europejskiej i ONZ.

Uważamy, że tylko wielopłaszczyznowy, wieloletni program rozwoju pozwoli na taką zmianę profilu gospodarczego obszaru gmin puszczańskich, która umożliwi społeczności lokalnej, instytucjom, przedsiębiorstwom, zdecydowaną akceptację rozszerzenia Parku Narodowego na całą lub prawie całą Puszcę Białowieską, zapewniając wszystkim bezpośrednio lub pośrednio korzyści z proponowanych rozwiązań wraz z zachowaniem podmiotowości przy podejmowaniu decyzji.

Uwzględniając dotychczasowe tempo rozwoju tego obszaru, możliwości wykorzystania potencjałów Puszczy oraz skuteczność działań, wartość środków na taki Program powinna wynieść ok. 1 miliarda złotych z różnych źródeł.

W naszej ocenie brak takiego Programu uniemożliwi rozwiązanie sytuacji problemowych na obszarze Puszczy, niezależnie od tego, jaka opcja polityczna sprawuje władzę i jak gorący będzie aktualny konflikt. Bez planowania strategicznego, problem będzie wracał co kilka lat i nigdy nie zostanie rozwiązany.

Instytut Kronenberga deklaruje niniejszym wolę uczestniczenia w przygotowaniu rozwiązań dla Puszczy Białowieskiej. Jesteśmy gotowi aktywnie współpracować z instytucjami naukowymi, samorządami, środowiskami troszczącymi się o zachowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego, a przede wszystkim z Ministerstwem Środowiska i Dyрекcją Generalną Lasów Państwowych. Wspólny dialog jest jedyną drogą do opracowania Programu dla Puszczy.

Białowieża – Białystok, 1 grudnia 2017 r.